

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Årsmelding 2015

1. Sammensetning av Rådet

Øyvind Brandt, Folkehøgskoleforbundet (FHF), leder 1. halvår, nestleder 2. halvår
Edgar Fredriksen, Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF), nestleder 1. halvår, leder 2. halvår
Kjell Konstali, Informasjonskontoret for Kristen Folkehøgskole (IKF)
Hilde Maria Nicolaisen, NKF/Kjersti Versto Roheim (IKF)
Åsmund Mjelva, Informasjonskontoret for folkehøgskolen (IF)
Bodil Nystad, IF/Mona Økland (FHF)
Odd Arild Netland, sekretær

2. Underutvalg

Internasjonalt utvalg og Økonomiutvalg.
Årsmeldingene følger som vedlegg.

3. Møtevirksomhet

Folkehøgskolerådet har i 2015 hatt 6 rådsmøter.

4. Rundskriv til skolene

Folkehøgskolerådet har sendt ut 29 rundskriv i 2015. Alle rundskrivene er lagt ut på Folkehøgskolerådets hjemmeside, www.folkehogskole.no/fhsr.

5. Saker i 2015

5.1 Rektormøtet 2015

Rektormøtet 2015 ble gjennomført på Clarion Hotel Admiral i Bergen i uke 3. Dagen før rektormøtet ble det avholdt et administrasjonskurs.

5.2 Overførte midler fra skolene

Ordningen fra 2006 om overføring av midler fra skolene til Folkehøgskolerådet, som igjen fordeler midlene til pedagogisk utviklingsarbeid, reisestipend, elevutveksling, vikar for tillitsvalgt og ressurs til sentralt tillitsvalgt, er videreført i 2015. Alle skolene er med i ordningen. Til sammen overførte skolene kr. 5 158 999 i 2015.

5.3 Pu-midler

5.3.1 Pedagogiske utviklingsprosjekter Pu-midler for 2015

For 2015 har Folkehøgskolerådet til disposisjon kr. 2 592 000 kroner og følgende utbetalinger er gjort:

1. Reisestipend	kr.	67 400
2. Organisasjonene	kr.	2 320 000
3. Ped. for de rike, rektormøte	kr.	110 000
5. Distriktsmøter	kr.	50 000
Sum	kr.	2 547 400
Overført til 2016		44 600

5.3.2 Tildeling av Pu-midler for 2016

For 2016 har Folkehøgskolerådet til disposisjon kr. 2 682 600 (2 638 000 overført fra skolene og 44 600 overført fra 2015) og har gjort følgende tildelinger:

1. Reisestipend	kr.	125 500
2. Organisasjonene og skolene	kr.	2 389 000
3. Ped. for de rike, rektormøte	kr.	113 000
5. Distriktsmøter	kr.	50 000
Sum	kr.	2 677 500
Ubenyttet		5 100

5.4. Læringsprogram for folkehøgskolene:

Ungdomsforskere og bærekraft – folkehøgskolen for framtiden

I 2014 startet fellesprosjektet med Framtiden i våre hender om bærekraftige skoler i en bærekraftig verden. Skoleåret 2014-15 ble det gjennomført et pilotprosjekt med Sund, Elverum, Hurdal Verk og Sørlandet. For skoleåret 2015/16 er 40 av folkehøgskolene med. Prosjektet er tenkt gjennomført i 2014-16/17 og er så langt støttet med totalt 2 millioner kroner fra Bergesenstiftelsen og 1,5 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen. Fra folkehøgskolenes side ledes arbeidet av de to sentrale pedagogiske konsulentene og Internasjonal sekretær. Læringsmetoden som brukes er aksjonslæring. Til dette, og til det vitenskapelige arbeidet er professor Tom Tiller engasjert.

Fra høsten 2015 følgeforskes prosjektet fra universitetet i Tromsø.

Det arbeides aktivt for å få til en fullfinansiering av prosjektet.

5.5. Mentorordningen i folkehøgskolen

Etter en presentasjon for statsråd Røe Isaksen før jul i 2014, ble Rådet kontaktet av departementet og bedt om å redegjøre for mentorordningen ved danske folkehøgskoler. Dette resulterte i flere møter med departementet gjennom hele 2015 og endte opp med at KD bevilget 1 410 000 kroner til et pilotprosjekt, hvor Risøy, Skiringssal og Ringerike skal gjennomføre en mentorordning i 2016/17 for elever som ikke har fullført videregående skole. Prosjektet ledes av Øyvind Brandt.

5.6. Vikar for tillitsvalgt

Folkehøgskolerådet har i 2015 hatt til disposisjon kr. 1 825 723 og betalt ut kr. 1 732 906,- til vikar for tillitsvalgt. Resten på kr. 92 816 er overført til bruk i 2016.

5.6 Oppholdspenger for 2016/2017

Økonomiutvalget har uttalt at dersom skolene tar utgangspunkt i sine priser for 2015/2016, vil det være forsvarlig å øke prisene med 2,62 % for skoleåret 2016/17. Oversikt over gjennomsnittspriser er sendt ut til skolene som rundskriv.

5.7 Kopinor

For 2015 har Folkehøgskolerådet, på vegne av folkehøgskolene, prolongert tidligere inngåtte avtale om fotokopiering og lignende av opphavsrettslig beskyttet materiale i folkehøgskoler. Skolenes andel er beregnet på bakgrunn av godkjent elevtall 1. oktober foregående år.

5.8 Møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet

Folkehøgskolerådet har i 2015 vært med på to møter med politisk ledelse i KD. Det første for å sikre tilskuddet til oppstart av SKAP folkehøyskole og det andre hvor temaet var dugnad for unge flyktninger.

5.9 Kontakt med Kunnskapsdepartementet

Folkehøgskolerådet har en utstrakt og god kontakt med embetsverk og byråkrati i departementet.

5.10 Møter med politikere på Storting og i de politiske partiene

Folkehøgskolerådet har i 2015 hatt flere møter, formelle og uformelle, med politikere på Stortinget og i partiapparatene for å fremme folkehøgskolenes saker.

5.11 Statsbudsjettet for år 2016

Opprinnelig forslaget til kapittel 253 innebar et samlet tilskudd til folkehøgskolene på kr. 802 millioner kroner etter en kostnadsjustering på 2,7 prosent. Tilskuddselevtallet var noe lavere for 2016 enn 2015, men tilskuddet ble ikke redusert av den grunn. Ved en inkurie var det uteglemt fullt tilskudd til Kristiansand fhs. De resterende 4,9 millionene er tatt med i beløpet 802 millioner og lovet tatt inn i RNB våren 2016. På grunn av den ekstraordinære flyktningssituasjonen ble det lagt fram en tilleggsproposisjon hvor tilskuddet til folkehøgskolene ble redusert med 10 millioner kroner. Stortinget nullet ut reduksjonen slik at tilskuddet ble som forventet.

5.12 Flyktninger på folkehøgskoler

Som en reaksjon på et foreslått kutt på 10 millioner kroner i statsbudsjettet for 2016 og statsministerens oppfordring til dugnad for å ta imot flyktninger, foreslo Folkehøgskolerådet en aktiv deltakelse fra skolens side. Resultatet ble at folkehøgskolene stilte 280 plasser til disposisjon for unge flyktninger og asylsøkere fra januar 2016. Etter drøftinger med kunnskaps- og justisdepartementet og IMDi ble det satt opp veiledende satser for skolene og kommunene. Det er et ønske om at ordningen videreføres skoleåret 2016/17.

5.13 Økonomi

5.13.1 Tilskuddsmodell og innretning av tilskuddet

I budsjett for 2016 var det foretatt en reell kostnadsjustering av tilskuddet til folkehøgskolene med 2,7 prosent. På bakgrunn av tildelte midler, foreslo Folkehøgskolerådet en innretning av tilskuddet som ble fulgt av Utdanningsdirektoratet.

5.13.2 Kostnadsundersøkelse

Folkehøgskolerådet har bistått flere skoler ved gjennomgang av skolens økonomi, men har ikke gjennomført kostnadsundersøkelse ved skolene for 2014. Undersøkelse gjennomføres for 2015.

5.13.3 Husleietilskudd

Folkehøgskolerådet har mottatt og behandlet søknader om tilskudd til utførte nybygg og storvølinger fram til 1. september og godkjent nye prosjekter for støtte i 2016.

Folkehøgskolerådet har også avgitt innstilling på fordeling av husleietilskuddet for 2016 til Utdanningsdirektoratet. Rådet anbefalte at det ble betalt ut 59 500 000 kroner som husleietilskudd i 2016. 41 314 426 kroner av disse med en rentefot på 3,1 % på bakgrunn av godkjent husleiegrunnlag og 18 185 574 på bakgrunn av godkjent internatkapasitet.

For arbeidet har Rådet avsatt kr. 100 000 av tilskuddet fra Kunnskapsdepartementet.

5.13.4 Forskjellig merverdiordning på privateide og fylkeseide folkehøgskoler

Folkehøgskolerådet har tatt opp den forskjellige ordningen når det gjelder merverdikompensasjon på privateide og fylkeseide folkehøgskoler med kontrollorganet ESA. ESA ba om en bedre begrunnelse av henvendelsen og Rådet har drøftet saken med advokat. Advokaten er ikke sikker på om vi når fram med saken overfor ESA og det vil koste et vesentlig beløp å forberede saken. Rådet vil undersøke om det er mulig å løfte saken inn i det politiske miljøet.

5.14 Beregning av elevtall/arbeid med Navi Sentralbase

Folkehøgskolerådet har også i 2015 arbeidet med og kontrollsikret dataene i Navi Sentralbase.

5.15 Nye folkehøgskoler

Tustna/Jappe Ippes folkehøgskole, Eresfjord folkehøgskole, Ørskog folkehøgskole, Skap folkehøgskole i Mandal og Sjunkhatten folkehøgskole søkte om godkjenning i 2015. SKAP fikk godkjenning for oppstart høsten 2016.

5.16 Internasjonalt arbeid i folkehøgskolen

Internasjonalt utvalg er oppnevnt av Folkehøgskolerådet for å arbeide med internasjonale saker på vegne av Rådet – se vedlagte årsmelding.

Folkehøgskolerådet takker internasjonal sekretær og utvalget for innsats og godt utført arbeid.

5.17 Økonomiarbeid i folkehøgskolen

Økonomiutvalget er oppnevnt av Folkehøgskolerådet for å arbeide med økonomiske saker på vegne av Rådet – se vedlagte årsmelding.

Folkehøgskolerådet takker økonomisekretær og utvalget for innsats og godt utført arbeid.

5.18 Fondet for folkehøgskolen

Folkehøgskolerådet utgjør styret for Fondet for folkehøgskolen. Styret har hatt ett møte i 2015 – se vedlagte årsmelding.

5.19 Arendalsuka 2015

Folkehøgskolerådet deltok på Arendalsuka.

6. Nordisk arbeid

Leder, nestleder og sekretær deltar i møtene i Nordisk Folkehøgskoleråd.

7. Folkehøgskoleordbok

Folkehøgskolerådet oppdaterer sin nettbaserte ordbok til bruk for folkehøgskoleansatte og andre interesserte. www.folkehogskole.no/fhsr/

8. Internettadresser

Folkehøgskolerådet: www.folkehogskole.no/fhsr

Internasjonalt Utvalg: www.folkehogskole.no/iu

Økonomiutvalget: www.folkehogskole.no/fhsr

Fondet for folkehøgskolen: www.folkehogskole.no/fhsr

Oslo 8. mars 2016

Edgar Fredriksen /s/
leder

Odd Arild Netland /s/
sekretær

Vedlegg:

1. Internasjonalt Utvalg - årsmelding 2015
2. Økonomiutvalget - årsmelding 2015
3. Fondet for folkehøgskolen - årsmelding 2015

Vedlegg 1

internasjonalt utvalg
FOR FOLKEHØGSKOLEN
ÅRSMELDING FOR INTERNASJONALT UTVALG (IU) 2015
Medlemmer av IU 2015

Totalt fire medlemmer, to fra NKF og to fra FHF:	Internasjonal sekretær
Anders Hals, Sund folkehøgskole (siste møte 18. sept.) Kristine E. Morton, Folkehøgskolen Nord-Norge (fra 1. okt.) Ola Mo, Viken folkehøgskole (permisjon våren 2015) Ato Owusu-Addo, Borgund folkehøgskole Geir Prøven, Elverum folkehøgskole	Kristine E. Morton (januar - mars) Brita Phuthi (april – desember)

INTERNT ARBEID

IU jobber blant annet med informasjonsarbeid, stimulere til debatt, endre holdninger, samt oppfordre til internasjonalt engasjement i folkehøgskolen med høy kvalitet. Som pådriver for dette har internasjonal sekretær i 2015 deltatt på rektormøte, kurs for nytilsatte, kjøkkenkurs, Nord-Norsk distriktmøte, FHF's landsmøte og holdt seminar på 9 folkehøgskoler. I løpet av 2015 har IU hatt 5 møter og behandlet 37 saker.

Seminar i regi av IU

Internasjonalt seminar: «Læring for bærekraftig utvikling»

For ansatte i folkehøgskolen: 26.-27. november i Oslo (Anker hotell/Sagene samfunnshus).

Presentasjon ved bydel Sagene om omstilling til bærekraftig samfunn. Gründeren Siri Mittet fortalte om kaffegrut-prosjekt/bedrift og deltakerne laget kaffeskrubb. Mauricio Deliz ga innføring i å drive omstillingsarbeid for en mer bærekraftig utvikling. På dag to var det erfaringsdeling av undervisningsopplegg og bærekraftige driftstiltak. Ola Mo og Øyvind Ekse fortalte om Musikkfolkehøgskolen Viken sitt kulturutvekslingsprogram. Ca. 20 deltakere dag 1 og 30 deltakere dag 2. Gode tilbakemeldinger i evalueringen.

Skolebesøk

I 2015 har int. sekr. gjennomført 9 skolebesøk (Molde, Stavern, Åsane, Follo, Holtekilen, Lofoten, Vefsn, Haugetun og Sogndal folkehøgskole). Skolebesøkene har hatt «Pedagogikk for de rike» (PFR) som overordnet tema. PFR defineres som «endring av holdning og handling for en bedre og mer rettferdig verden gjennom økt forståelse av individets rolle som ansvarlig samfunnsborger i en global nord/sør kontekst». Opplegget ble tilpasset skolens ønsker og behov. Ved skolebesøk har int. sekr. hatt møte med ansatte om skolens internasjonale engasjement med fokus på skolens verdisyn/kompetansemål og forankring av disse i undervisning og drift.

Media

IU har fast spalte i folkehøgskolens to blader: Kristen folkehøgskole og Folkehøgskolen, og har i tillegg skrevet noen artikler til bladene i løpet av 2015. IU har lagt ut aktuelle nyheter på www.folkehogskole.no/iu og oppdatert ressursbanken med nye undervisningsopplegg/driftstiltak hentet fra internasjonalt seminar. Nettsiden er ikke særlig brukervennlig, og IU har i 2015 søkt om midler til utbedring av nettsiden (fra Inter-Folk og Norad).

EKSTERNE SAMARBEID

Internasjonal sekretær har deltatt på samlinger, møter og konferanser hvor det er aktuelt å fremme folkehøgskolen og/eller få faglig informasjon som bør spres i folkehøgskolelandskapet. I 2015 har int. sekr. deltatt på bl.a. Ungt Lederskap-konferansen til Fredskorpset, presentert på den internasjonale «Utdanning for alle-konferansen» i regi av UNESCO m.fl., samt arrangert frokostseminar om Ludvigsenutvalgets «Fremtidens skole», i samarbeid med RORG-sekretariatet og Røde Kors.

RammeavtaleORGanisasjoner (RORG-samarbeidet)

Samarbeidet blant organisasjoner som gjennom rammeavtaler driver folkeopplysning i Norge om sentrale og aktuelle nord/sør- og utviklingsspørsmål er en naturlig møtearena for IU. I 2015 har det vært særlig fokus på statsbudsjettet og informasjonsstøtten. Int. sekr. har deltatt på flere medlemsmøter og hatt jevnlig kontakt med RORG-samarbeidet i den forbindelse.

Aksjonsforskning og bærekraft – folkehøgskolen for fremtiden

I 2015 har prosjektet avsluttet pilotåret og invitert samtlige norske folkehøgskoler til å delta i prosjektet fra høsten 2015. Int. sekr. er medlem av prosjektgruppa og har deltatt på flere møter i gruppa i løpet av året. Int.sekr. har også vært på bl.a. pilotskolebesøk, deltatt på to prosjektsamlinger i Tromsø, holdt workshop på rektormøtet, bidratt på kjøkkenkurs om bærekraftig mat, vært med å arrangere oppstartsamling 24.-25. september for de 41 påmeldte folkehøgskolene (ca. 180 deltakere), arrangert «åpent hus» og erfaringsamling.

Norad

2015 har vært et spennende år i forhold til informasjonsstøtten. Etter mye politisk debatt ble det endelig avgjort at informasjonsstøtten opprettholdes på samme nivå som tidligere i statsbudsjettet. Int. sekr. har deltatt på informasjonsmøter i regi av Norad/RORG-samarbeidet og søkt om både tilleggsmidler for 2015 og nye midler for 2016. Tilleggsmidler ble ikke tildelt. Søknaden for 2016 var i nytt format og svært arbeidskrevende å ferdigstille. Det ble kun utlyst midler for 1 år, altså ikke nye rammeavtaler. I forbindelse med søknad for 2016 utarbeidet IU strategiplaner for 2016-2020. Det ble også utarbeidet etiske retningslinjer, samt økonomimanual og innkjøpsrutiner. Tilbakemeldingene fra Norad på IUs årsrapport for 2014 var generelt gode, deriblant at rapporten var mer utfyllende en tidligere, og at den beskrev gjennomførte aktiviteter godt.

Nordisk folkehøgskolesamarbeid

I 2015 har FOLAC/Nordisk Folkehøgskoleråd fått innvilget økonomisk støtte av Nordplus til et nordisk folkehøgskoleprosjekt om FN's nye bærekrafts mål, som i hovedsak er for skoleåret 2015-16. Int. sekr. sitter i styringsgruppen og deltok på møte i Stockholm i september. Det norske bidraget er aksjonsforskning- og bærekraftprosjektet, og fra Norge deltar to pedagoger fra henholdsvis Hurdal Verk og Elverum folkehøgskole. Resultater skal presenteres på Vårkonferansen i april 2016. Begge lærerne bidro med å dele erfaringer fra prosjektet under internasjonalt seminar i november 2015.

Nordisk etterutdanning: Kunnskap for bærekraftig utvikling

Int. sekr. er medlem av en nordisk ressursgruppe for den nordiske etterutdanningen «Kunnskap for bærekraftig utvikling», som avsluttet sitt pilotprosjekt våren 2015. Utdanningen er i regi av Nordisk nettverk for Voksnes Læring (NVL) i samarbeid med flere organisasjoner/institusjoner og med økonomisk støtte fra Nordisk ministerråd. Tre folkehøgskoleansatte tok pilotutdanningen (15 studiepoeng) og int. sekr. deltok på utdanningens siste samling i Finland i april 2015. Her var det også arbeidsmøte i ressursgruppen hvor strategi for en videreføring av utdanningen ble lagt. Prosjektet fikk i løpet av sommeren 2015 videreført støtte, og i løpet av høsten 2015 har ressursgruppen jobbet med videreutvikling av utdanningen for ny oppstart våren 2016. (<http://nvl.org/hallbar-utveckling>).

Utdanning for bærekraftig utvikling

Int. sekr. holdt en presentasjon om folkehøgskolenes bidrag for å nå tusenårs målet «utdanning for alle» under overskriften «Lifelong Learning for Youth and Adults» på en internasjonale konferanse i Oslo i april 2015 i regi av UNESCO m.fl.

I samarbeid med RORG-sekretariatet og Røde Kors arrangerte IU et frokostseminar med tittelen «Fremtidens skole i et globalt perspektiv?» i forbindelse med at Ludvigsen utvalgets NOU «Fremtidens skole» var på høring. 17 personer som representerte 15 organisasjoner deltok på seminaret og flere sendte inn hørings svar med innspill til økt og mer nyansert globalt fokus, samt sterkere vekt på utdanning for bærekraftig utvikling. Folkehøgskolerådet sendte også inn hørings svar.

Fairtrade

Merkeordningen for rettferdig handel promoteres ovenfor skolene som et handlingsalternativ som bidrar til bedre arbeidsvilkår i sør. Int. sekr. samarbeider med Fairtrade Norge om dette arbeidet. Ved utgangen av 2015 var det 14 Fairtrade-folkehøgskoler (økt med 2 skoler siden 2014). IU har også promotert handelsrollespillet «ToughRoad» som kan bestilles gjennom KFUK-KFUM Global.

Miljøsertifisering

For at folkehøgskolene skal ta miljøansvar oppfordres de til å ha fokus på miljø i drift og undervisning. Sertifiseringene Miljøfyrtårn og Grønt Flagg promoteres av IU. Antall Grønt Flagg skoler: 4 (Rønningen, Manger, Holtekilen og Sunnmøre) Antall Miljøfyrtårn: 4 (Lundheim, Ringerike, Skjeberg, Risøy,). 2 folkehøgskoler er også debio-sertifisert (Fosen og Sund).

Vedlegg 2

ÅRSMELDING – ØKONOMIUTVALGET - 2015

Økonomiutvalget har hatt disse medlemmene:

Johan Smit, leder
Erling Helland, NKF - møtesekretær
Mai-Evy Bakken, FHF frem til 1.8.2015
Inger Veiteberg, FHF fra 1.8.2015
Dag Folkvord, FHF
Stein Holt, NKF
Øystein Sundvoll frem til 1.8.2015

Utvalget har hatt 4 møter og drøftet 32 saker. I tillegg har representanter vært med på møter i Folkehøgskolerådet.

De viktigste sakene i 2015 har vært:

- Statsbudsjettet - tilskudd til folkehøgskolene i 2015 og 2016. Det ble tatt delvis hensyn til økt elevtall i statsbudsjettet.
- ØU har bedt Folkehøgskolerådet å ta opp momskompensasjon med ESA.
- ØU har kartlagt lønnsituasjonen/lønnsutviklingen for ulike stillinger ved alle folkehøgskolene.
- Har gjennomført undersøkelse på organisering av elevinnbetalinger.
- Arrangert en Økonomikonferanse.
- Oppholdspenger/kostpenger for 2016-2017 er foreslått økt med 2,62% fra 2015-16. Konsumprisøkningen var på 1,82% og lønnskostnadene 3,11%. Gjennomsnittsskolen tar kr 66 701,- for kost og losji på dobbeltrom og kr 1 984 i innmeldingspenger. Gjennomsnittskostnad på folkehøgskolene er kr. 105 441.
- Fastsetting av rentesats til bruk ved utregning husleietilskudd i 2016. 59 500 000 kroner ble fordelt som husleietilskudd, 41 314 426 kroner av disse med en rentefot på 3,1 % på bakgrunn av godkjent husleiegrunnlag og 18 185 574 på bakgrunn av godkjent internatkapasitet.

Oslo, 31.01.2016
Johan Smit - leder-

Vedlegg 3

FONDET FOR FOLKEHØGSKOLEN ÅRSMELDING 2015

- 1. Styret (Folkehøgskolerådet) for Fondet for folkehøgskolen**
Øyvind Brandt, FHF, leder første halvår, nestleder andre halvår.
Edgar Fredriksen, NKF, nestleder første halvår, leder andre halvår.
Kjell Konstali, IKF
Åsmund Mjelva IF
Bodil Nystad, IF/Mona Økland FHF
Hilde Maria Espelid, NKF/ Kjersti Versto Roheim IKF
Odd Arild Netland, sekretær
- 2. Møtevirksomhet**
Styret for Fondet for folkehøgskolen har hatt ett møte i 2015, 2. september.
- 3. Utbetaling av midler for 2015**
FHF er tildelt kr. 20 000 til trykking av hefter om «Danning og etikk i fhs».
Beløpet er ennå ikke utbetalt.
- 4. Tildeling av midler for 2016**
Styret vedtok i sitt møte 2. september 2015 at det ikke tildeles midler fra fondet i 2016 og at fondets innretning utredes i 2016.

5. Fondskapitalen

Fondskapital 01.01.15	986 360
Renteinntekter	11 560
<hr/>	
Fondskapital 31.12.14 (innestående på konto)	997 920
Tildelt Folkehøgskoleforbundet 2015 (ennå ikke utbetalt)	-20 000
<hr/>	
Disponibel fondskapital 31.12.15	977 920

Oslo 8. mars 2016

Edgar Fredriksen /s/
leder i Folkehøgskolerådet

Odd Arild Netland /s/
sekretær i Folkehøgskolerådet